

Kalundborg Kommune

Udgiftsanalyse på det specialiserede socialområde

SEL §§ 85, 85/ABL 105, 107 og 108

Af: XX maj 2021

UDKAST

Indhold

1	Indledning	2
2	Konklusion	3
	2.1 Anbefalinger	3
3	Afgrænsning og metode	5
4	Udgiftsanalyse	6
	4.1 Stigende aktivitet på området	7
	4.2	
	Den primære driver bag aktivitetsstigningen er en kraftig stigning i antallet af personer med psykiatriske diagnoser	9
	4.3 Stigende levealder blandt borgere med funktionsnedsættelser bidrager til udgiftspresset	10
	4.4 Reformen på beskæftigelsesområdet bidrager til aktivitetsstigningen	11
5	Tværgående analyse	13
	5.1 Sagsgennemgang og deltagelse i visitationsmøde	13
	5.2 Arbejdsgange, visitationspraksis og procedurer i Voksenspecialenheden	14

1 Indledning

Kalundborg Kommune har gennem den seneste årrække oplevet et stigende økonomisk pres på det specialiserede socialområde. Der er et ønske om at få foretaget en afdækning af, hvorvidt udvikling i Kalundborg Kommune afspejler en national udvikling eller om der er tale om særlige lokale forhold. Hvis der er tale om sidstnævnte ønskes der anbefalinger til at modvirke disse forhold.

Der ønskes således en analyse af områdets økonomi og omkostningsdrivere. I det omfang, at det er muligt ønskes der anbefalinger til evt. at modvirke eller minimere omkostningsdrivende forhold.

KI har i samarbejde med en række kommuner gennemført et projekt (herefter betegnet KL-undersøgelsen), der haft som overordnet formål at skabe et bedre fagligt grundlag for de nødvendige politiske og faglige drøftelser af, hvordan udgiftspres på det specialiserede voksenområde bedst imødegås, både på landsplan og lokalt. Projektet konkluderer i 2019, at de overordnede årsager til udgiftspreset er følgende forhold:

- 1) Aktiviteten på området er steget kraftigt i den undersøgte periode
- 2) Den primære driver bag aktivitetsudviklingen er en kraftig stigning i antallet af borgere med en psykiatrisk diagnose
- 3) Stigende levealder blandt borgere med funktionsnedsættelser bidrager til udgiftspreset. Datamæssige begrænsninger gør det dog vanskeligt at fastslå effektens størrelse
- 4) Reformen på beskæftigelsesområdet bidrager til aktivitetsstigningen.

Ligeledes har projektet afkræftet følgende hypoteser omkring årsagerne til udgiftsudviklingen:

- 1) Antallet af for tidligt fødte er stigende, hvilket medfører flere borgere med handicap, som modtager en indsats
- 2) Antallet af borgere der overgår fra børne-/ungeområdet til voksenområdet er stigende
- 3) Antallet af borgere med erhvervet hjerneskade er stigende, hvilket medfører øget pres på kommunerne

Hvis ovenstående forhold genfindes i Kalundborg Kommune, vil det have væsentlig betydning for de lokale handlemuligheder, da det ikke umiddelbart synes muligt at løse en generelt landsdækkende problemstilling i en enkelt kommune.

Kalundborg Kommune har således bedt EY om at gennemføre en udgiftsanalyse på det specialiserede socialområde med henblik på at afdække, hvorvidt ovenstående forhold også kan genfindes i Kalundborg Kommune.

2 Konklusion

Vi har med udgangspunkt i KL-undersøgelsen foretaget en udgiftsanalyse i Kalundborg Kommune, der har til formål at afdække, hvorvidt årsagerne til udgiftspresset på nationalt plan også genfindes i Kalundborg Kommune.

Det er vores konklusion, at de årsager til stigende udgifter, der beskrives i KL-undersøgelsen enten kan genfindes (3 ud af 4 årsager) eller må antages at kunne genfindes (1 ud af 4 årsager). Det fordeler sig som:

1. **Stigende aktivitet (Genfundet):** Der kan i lighed med KL-undersøgelsen genfindes en stigning i aktiviteten på området og udviklingen i Kalundborg Kommune ses at være endnu højere end i KL-undersøgelsen.
2. **Den primære driver bag aktivitetsstigningen er en kraftig stigning i antallet af personer med psykiatriske diagnoser (Genfundet):** Der kan i lighed med KL-undersøgelsen genfindes en stigning i andelen af sager, hvor borgeren har en psykiatrisk diagnose.
3. **Stigende levealder blandt borgere med funktionsnedsættelser bidrager til udgiftspresset (antages at kunne genfindes):** Der kan ikke entydigt genfindes en stigning i alderssammensætningen i Kalundborg Kommune, men dette skal bl.a. ses i lyset af den relativt korte periode (i denne sammenhæng), der gennemgås i denne analyse. Det må antages, at den udvikling, der ses på landsplan også vil kunne genfindes i Kalundborg Kommune.
4. **Reformer på beskæftigelsesområdet bidrager til aktivitetsstigningen (Genfundet):** I lighed med KL-undersøgelsen genfindes en stigning i andelen af sager, hvor borgeren modtager kontanthjælp/særlig uddannelseshjælp. Faktisk kan der i perioden ses der en stigning i det totale antal sager på alle andre ydelsestyper undtaget førtidspension.

Med henblik på at vurderes, om Kalundborg Kommune løbende har taget skyldige hensyn såvel fagligt som økonomisk har vi foretaget en sagsgennemgang, hvor vi har gennemgået de processer og sagsbehandlingsskridt, som er væsentlige for afgørelse om og eventuelt bevilling.

Sagsgennemgangen har vist, at sagsbehandlingen i alt væsentlighed efterlever de gældende regler og retningslinjer og at der løbende er foretaget opfølgning. Samtidigt er det vores vurdering, at kommunen løbende følger området tæt, og udfordrer såvel de faglige som økonomiske rammer indenfor området med henblik på at sikre, at der i videst muligt omfang er overensstemmelse mellem borgerens behov og den faktisk bevilgede hjælp.

Det er vores vurdering, at Voksenspecialenheden på alle væsentlige områder har udfærdiget retvisende og handlingsorienterede arbejdsgange, og at anvendelsen heraf bidrager til at sikre lovmedholdelighed. Det er vores vurdering, at Voksenspecialenheden efter de vedtagne kvalitetsstandarder og at disse indgår som led i sagsbehandlingen sammen med konkret og individuelle faglige vurderinger.

Det er vores vurdering, at Voksenspecialenhedens visitationspraksis er særdeles effektiv og sikrer, at såvel de økonomiske som faglige hensyn iagttages.

2.1 anbefalinger

Vi har følgende anbefalinger til Kalundborg Kommune:

- Det fremgår tydeligt, at der er stærkt økonomisk fokus i sagsbehandlingen, når det vælges tilbud. Det er vores anbefaling, at der (i visse tilfælde) kan overvejes, om der i højere grad kan afdækkes alternative tilbud, dvs. at i stedet for at indhente to identiske tilbud i stedet afdækker, om der eksempelvis kan etableres alternative tilbud, eks. i borgerens egen bolig. Det er muligt, at disse tilbud i den første periode vil være dyrere, men det vil potentielt vise sig at være en hensigtsmæssig investering bl.a. i forhold til at fastholde borgerens netværk mv.
- Alle visiterede sager har mål for borgerens udvikling. Det er vores anbefaling, at målene i højere grad gøres målbare, og at der allerede i forbindelse med visitationen tages stilling til på hvilken måde målet skal være opfyldt før end det kan afsluttes. Meget generelle eller "luftige" mål gør det vanskeligt at vurdere, om borgerens behov imødekommes og om der kan iværksættes mindre indgribende foranstaltninger.
- Visiterede sager til midlertidige botilbud eller afklaring bør indeholde en analyse af på hvilken måde borgeren kan forventes udtrappet af den visiterede støtte. Enten til en mindre eller til en mere indgribende støtte. Herunder, om der lokalt i Kalundborg Kommune, er de fornødne tilbud til at understøtte det og om

tilbuddene i tilstrækkelig grad involverer civilsamfundet i løsningen. Frivillige organisationer, foreninger mv. kunne med fordel inddrages i vurderingen.

- Det er endelig vores anbefaling, at der i forbindelse med visitation også sker en analyse af hvilke forhold hos den enkelte der må anses for at være varige livsvilkår og denne analyse formuleres overfor borgeren så der ikke er urealistiske forventninger til den støtte der iværksættes.

3 Afgrænsning og metode

Udgiftsanalysen afgrænses til botilbud og bostøtte nærmere bestemt indsatser bevilliget efter servicelovens §§ 85, 107, 108 samt Almenboliglovens §105. Denne afgrænsning sker dels for at matche KL-undersøgelsen, dels ud fra en vurdering af, at det er disse ydelser, der udgør hovedparten af kommunernes udgifter til det specialiserede voksenområde foruden væksten i samme. Herudover har det været et hensyn, at inklusion er flere ydelser ville skabe yderligere udfordringer ift. datatilgængelighed.

Vores analyse er primært baseret på eksisterende materialer samt diverse udtræk lavet af Kalundborg Kommune til EY.

I tillæg hertil har vi foretaget en bredere analyse af økonomistyringen og processer, der har betydning for voksenalternhedens fagområde. Det drejer sig om:

- Stikprøvevis gennemgang af sager med henblik på at afdække, hvorvidt der er taget skyldige økonomiske og faglige hensyn i sagsbehandlingen, herunder særligt visitationspraktisk, målgruppevurdering og indhold i støtten.
- Gennemgang af arbejdsgange, visitationspraksis og procedurer i Voksenspecialenheden
- Afdækning af tværgående samarbejder, herunder eksempelvis børn og familie, beskæftigelsesområdet og sundhed med henblik på at afdække, om der er sket en opgaveglidning til Voksenspecialenheden herfra.

4 Udgiftsanalyse

Kalundborg Kommune har generelt oplevet et udgiftspres på det specialiserede socialområde. Hvis der udelukkende fokuseres på de udvalgte paragrafområder (SEL §§ 85, 85/ABL 105, 107 og 108), ses udgifterne at stige fra 177 mio. kr. i 2015 til 230 mio. kr. i 2020 jf. nedenstående Tabel 1.

Tabel 1: Udviklingen i udgifter til SEL §§ 85, 85/ABL 105, 107 og 108 for Kalundborg Kommune i perioden 2015-2020

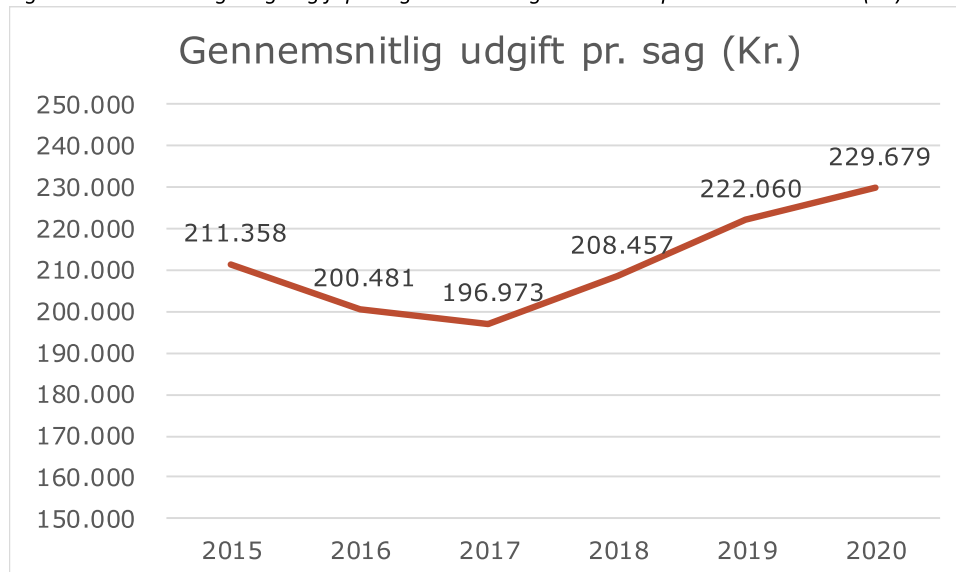
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
*Støtte i eget hjem egne centre	30.186.208	32.075.435	30.261.513	25.369.578	22.505.832	21.770.419
Støtte i eget hjem bosat i andre kommuner	245.384	416.242	678.636	195.429	617.940	693.772
Støtte i eget hjem private leverandører	2.382.328	3.481.488	3.913.215	3.800.942	7.817.061	6.798.076
**Sofievej - abl105/§85	8.673.780	11.875.990	7.578.135	7.504.111	9.232.773	7.784.029
Treklovet - abl105/§85	10.468.645	12.368.145	13.172.310	13.507.737	13.749.844	14.637.432
Præstehaven - abl105/§85	3.403.698	2.840.670	3.482.288	4.746.096	5.325.472	5.049.245
Klostermosen - abl105/§85	11.126.258	11.781.434	11.822.647	11.841.820	13.112.618	14.763.664
Esbernhus - abl105/§85	5.357.105	5.646.284	6.228.806	5.543.122	5.961.330	5.849.223
ABL105/§85 andre kommuner	8.078.590	10.236.611	13.001.153	16.225.821	19.106.904	20.665.144
Private leverandører boligende tilbud	1.373.489	1.232.238	5.345.486	9.780.909	6.667.791	10.045.951
Fokusområde naturlig afgang						
Støtte og botilbud i alt	81.295.485	91.954.537	95.484.189	98.515.565	104.097.565	108.056.955
Længerevarende botilbud i andre kommuner	42.115.632	38.026.197	37.069.183	34.999.407	38.839.424	37.558.386
Private leverandører		2.479.721	4.371.545	5.959.621	8.276.678	11.345.794
**Sofievej §108		-2.638.525	1.071.929	1.192.320	1.318.657	891.282
Finderuplund	3.014.900	3.384.417	3.405.129	3.196.285	3.106.845	3.049.630
Kofoedsminde	710.881	1.234.845	1.177.345	1.132.011	2.168.842	2.310.217
Længerevarende botilbud i alt	45.841.413	42.486.655	47.095.131	46.479.644	53.710.446	55.155.309
Midlertidige botilbud i andre kommuner	14.689.590	12.827.629	9.071.096	8.991.688	9.771.929	9.921.635
Botræning Lillebo	4.983.805	5.073.730	6.205.446	6.243.692	5.195.836	5.344.504
Banemarken				351.356	2.367.444	2.377.754
Aflastning Kildebo	2.755.074	2.704.808	3.477.275	3.347.458	2.660.760	2.149.514
Midlertidige botilbud private leverandører	31.734.176	32.630.285	31.135.132	38.545.914	40.138.295	53.608.050
Refusion	-4.181.805	-4.237.548	-4.556.295	-4.232.750	-6.617.446	-6.704.638
Demografipulje overført i 2019 og fokusområder 2021					-1.700.000	
Midlertidige botilbud i alt	49.980.840	48.998.904	45.332.654	53.247.358	51.816.818	66.696.819
Total	177.117.738	183.440.096	187.911.974	198.242.567	209.624.829	229.909.083

*Ramme §85 støtte i center for socialpsykiatri anslået ud fra daværende bevillinger på borgerniveau med 17.430.000 kr. og tillagt for sammenlignelighedens skyld. Rammen blev lagt tilbage til Voksenspecialenheden og BUM-afregningerne blev genetableret i 2016.

**Fra 2016 blev kommunens længerevarende botilbud omlagt og justeret ind i økonomisystemet i forhold til, hvorvidt der reelt var tale om ABL105 eller §108. For sammenlignelighedens skyld er det samlede forbrug for Sofievej lagt på ABL105 i 2015. I 2016 blev en del af indtægterne vedrørende ABL105 fejlagtigt bogført på funktion 5.50, derfor er nettoforbruget negativt.

Som det senere vil fremgå af rapporten, sker der i perioden en stigning i antallet af sager. Hvis antallet af sager sammenholdes med udgifterne, fås en gennemsnitlig udgift pr. sag. Det fremgår af Figur 1.

Figur 1: Gennemsnitlig årlig udgift pr. sag i Kalundborg Kommune i perioden 2015-2020 (kr.)

Som det fremgår, sker der de første år i den undersøgte periode et fald i de gennemsnitlige udgifter pr sag frem til år 2017, hvorefter de gennemsnitlige udgifter er støt stigende.

Vi vil i det efterfølgende forsøge at afdække, hvorvidt de tendenser og forklaringer, som KL-undersøgelsen har fundet i et repræsentativt udsnit af kommuner også kan genfindes i Kalundborg Kommune.

4.1 Stigende aktivitet på området

KL-undersøgelsen viser, at antallet af fuldtidsmodtagere af botilbud og bostøtte er steget med ca. 8 procent i perioden 2015-2018. Den kraftigste stigning er sket inden for bostøtte, hvor antallet af fuldtidspersoner er steget med 10 pct. Omvendt er antallet af fuldtidsmodtagere af længerevarende botilbud faldet med ca. 8 pct.

Nedenfor ses den samlede udvikling i antal sager, hvor Kalundborg Kommune er handlekommune.

Tabel 2: Udvikling i antal sager, hvor Kalundborg Kommune er handlekommune

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Borgerstyret Personlig assistance og tilskudsordninger	23	21	20	21	20	16
Støtte i eget hjem	511	570	604	588	554	597
Støtte i eget hjem bosat i andre kommuner	4	7	4	2	2	4
Støtte i eget hjem private leverandører	32	41	63	56	71	62
ABL105/§85 egne leverandører	70	82	83	83	84	83
ABL105/§85 andre kommuner	12	12	12	15	14	16
Private leverandører bolignende tilbud	4	11	13	26	31	34
Støtte og botilbud i alt	633	723	779	770	756	796
Forsorgshjem i andre kommuner	28	29	25	29	37	36
Krisecentre	21	12	16	19	28	25
Forsorgshjem og krisecentre i alt	49	41	41	48	65	61
Længerevarende botilbud i andre kommuner	33	29	37	32	30	30
Private leverandører	0	5	5	11	11	15
Botilbud egne leverandører	57	45	25	27	27	25
Længerevarende botilbud i alt	90	79	67	70	68	70
Midlertidige botilbud i andre kommuner	19	16	12	12	10	8
Botræning Lillebo	13	12	12	11	11	9
Banemarken	0	0	0	0	0	4
Aflastning Kildebo	16	12	14	15	12	15
Midlertidige botilbud private leverandører	67	73	70	73	87	99
Midlertidige botilbud i alt	115	113	108	111	120	135
Ledsageordninger	105	113	120	125	126	129
Særlige pladser psykiatri	0	0	0	1	1	1
Beskæftigelsestilbud i andre kommuner	9	12	14	16	11	9
§103 egne leverandører	78	75	77	79	71	73
Beskæftigelsestilbud private leverandører	9	12	14	13	17	19
Beskæftigelsestilbud i alt	96	99	105	108	99	101
Dagtilbud i andre kommuner	29	33	33	31	30	29
Bo- & Aktivitet §104	75	88	83	87	85	90
Dagtilbud private leverandører	9	8	7	7	9	10
Aktivitets- og samværstilbud i alt	113	129	123	125	124	129
Total	1.224	1.318	1.363	1.379	1.379	1.438

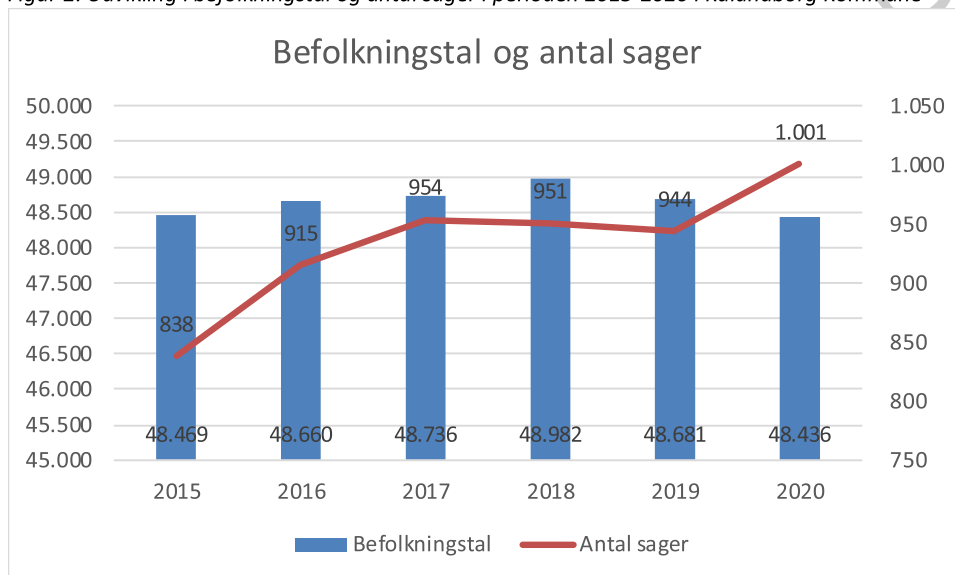
Stigningen i antallet af sager fra 2015 til 2018 udgør 13 procent og 17 procent frem til 2020. Disse tal er ikke direkte sammenlignelige til KL-undersøgelsen, da der indgår færre paragrafområder.

Hvis der udelukkende ses på SEL §§ 85, 85/ABL 105, 107 og 108 ses der en stigning i antallet af sager fra til 2018 på 13 procent og frem til 2020 er stigningen på 19 procent fra 2015. Der kan således genfindes den samme udvikling som i KL-undersøgelsen, men aktiviteten i Kalundborg Kommune ses at være stigende i endnu højere grad end i de undersøgte kommuner.

En mulig forklaring på udviklingen i den stigende aktivitet kunne være befolkningstilvækst. Befolkningsudviklingen i Kalundborg Kommune er dog meget stabil jf. nedenstående figur.

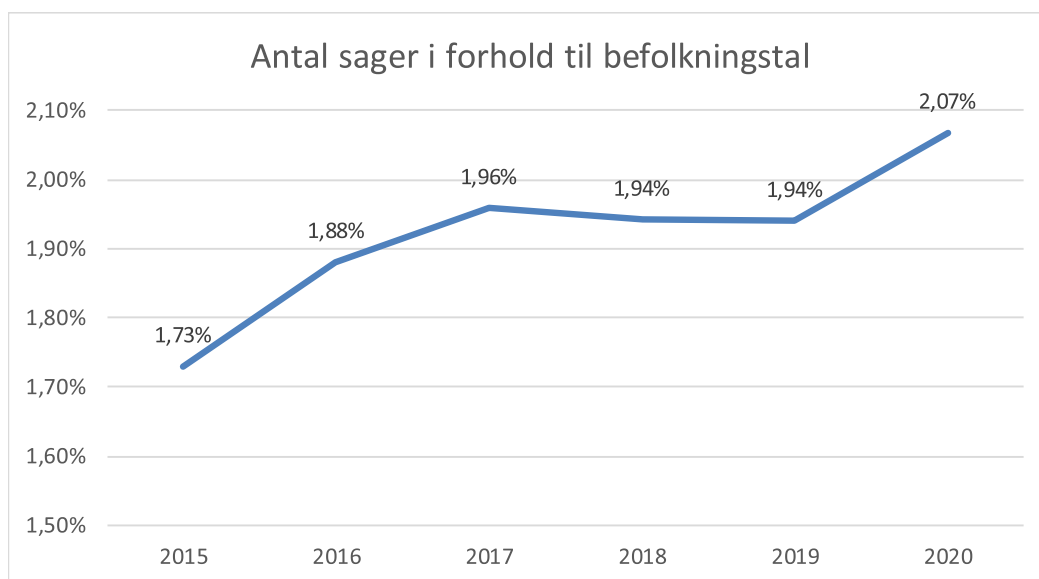
Figur 2: Udvikling i befolkningstal og antal sager i perioden 2015-2020 i Kalundborg Kommune

Kilde: Befolkningstal er baseret på Danmarks Statistik

For at tydeliggøre, at udviklingen i aktivitet/antal sager ikke kan tilskrives befolkningstilvækst, har vi i nedenstående tabel sat antal sager i forhold til befolkningstallet i Kalundborg Kommune. Som det fremgår, er der en stigning i antallet af sager set i forhold til befolkningstallet.

Figur 3: Antal sager i forhold til befolkningstal i perioden 2015-2020 i Kalundborg Kommune

4.1.1 Delkonklusion

Der kan i lighed med KL-undersøgelsen genfindes en stigning i aktiviteten på området og udviklingen i Kalundborg Kommune ses at være endnu højere end i KL-undersøgelsen.

4.2 Den primære driver bag aktivitetsstigningen er en kraftig stigning i antallet af personer med psykiatriske diagnoser

KL-undersøgelsen viser, at flere borgere med diagnoser modtager indsatser på socialområdet og at personer med psykiatriske diagnoser tegner sig for ca. 80 pct. af aktivitetsstigningen på området.

Som det fremgår af *Tabel 3*, er der også i Kalundborg Kommune sket en stigning i antallet af sager, hvor borgeren har en psykiatrisk diagnose. Som det fremgår, så sker der en stigning fra 485 sager i 2015 til 676 sager i 2020.

Tabel 3: Antal sager, hvor borger har en psykiatrisk diagnose i perioden 2015-2020 i Kalundborg Kommune

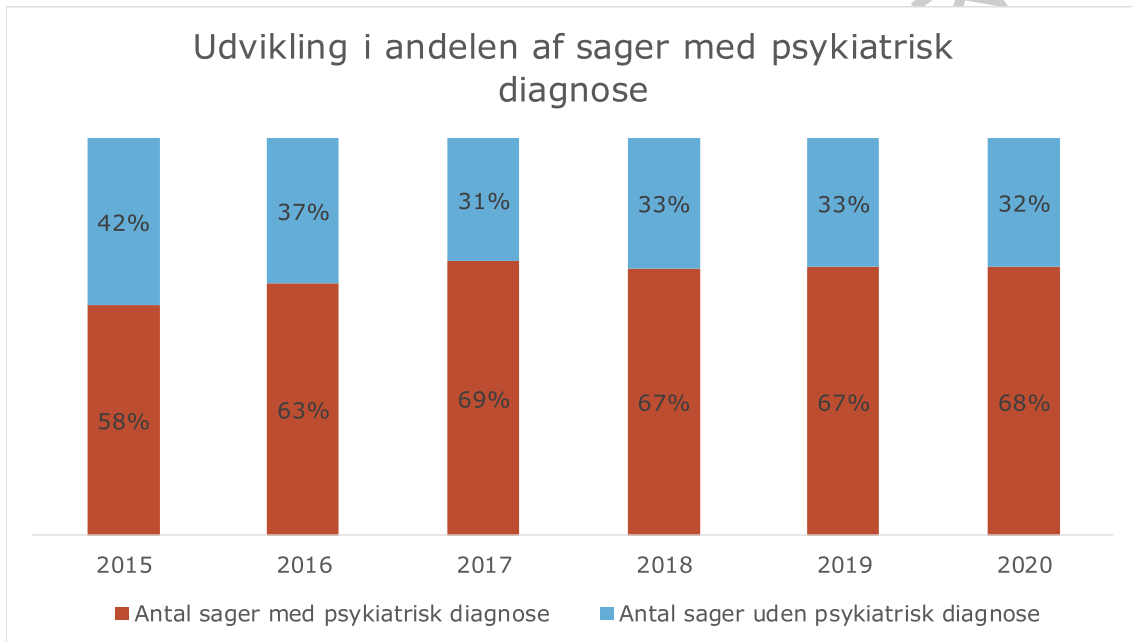
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Støtte i eget hjem egne centre	376	435	478	454	431	447
Støtte i eget hjem bosat i andre kommuner	1	4	3	2	2	2
Støtte i eget hjem private leverandører	14	24	48	45	56	53
ABL105/§85 egne leverandører	0	0	15	15	15	16
ABL105/§85 andre kommuner	4	7	7	8	7	6
Private leverandører bolignende tilbud	1	8	11	19	22	27
Støtte og botilbud i alt	396	478	562	543	533	551
Længerevarende botilbud i andre kommuner	12	10	14	12	11	13
Private leverandører	0	3	3	3	3	7
§108 egne leverandører	27	25	10	12	12	12
Længerevarende botilbud i alt	39	38	27	27	26	32
Midlertidige botilbud i andre kommuner	3	5	7	7	8	6
Botræning Lillebo	4	6	6	5	5	6
Banemarken	0	0	0	0	0	2
Aflastning Kildebo	1	0	1	2	1	1
Midlertidige botilbud private leverandører	42	53	54	56	64	78
Midlertidige botilbud i alt	50	64	68	70	78	93
Total	485	580	657	640	637	676

I samme periode, sker der som tidligere beskrevet en vækst i antallet af sager i Kalundborg Kommune. Nedenfor har vi derfor opgjort andelen af sager, hvor borgeren har en psykiatrisk diagnose og som modtager hjælp efter SEL §§ 85, 85/ABL 105, 107 og 108. Som det fremgår af *Figur 4* stiger andelen af sager med en psykiatrisk diagnose fra 58 procent i 2015 til 68 procent i 2020.

I KL-undersøgelsen udgjorde personer med psykiatriske diagnoser ca. halvdelen af indsatsmodtagerne i 2015, hvilket synes at matche niveauet i Kalundborg Kommune.

Det skal bemærkes, at efter rammen (støtte i eget hjem – egne centre) blev lagt tilbage til BUM Voksenspecialenheden i 2016, viste det sig at antallet af borgere var væsentligt højere end tidligere år. Derfor blev der i 2018 og frem rettet særligt fokus på revisiteringer - det var et af de økonomiske fokusområder for sagsbehandlerne til og med 2020

Figur 4: Udviklingen i andelen af sager, hvor borger har en psykiatrisk diagnose i perioden 2015 til 2020 i Kalundborg Kommune

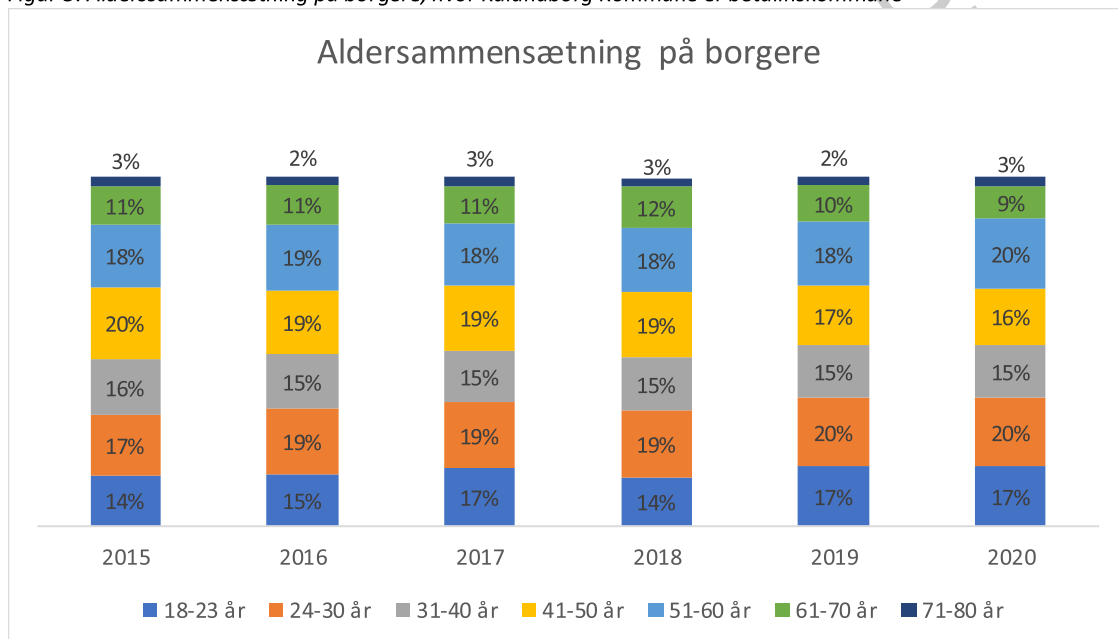
4.2.1 Delkonklusion

Der kan i lighed med KL-undersøgelsen genfindes en stigning i andelen af sager, hvor borgeren har en psykiatrisk diagnose.

4.3 Stigende levealder blandt borgere med funktionsnedsættelser bidrager til udgiftspresset

KL-undersøgelsen fremfører en række generelle betragtninger vedrørende betydningen af en stigende gennemsnitlig levealder. Som det fremføres, så foreligger der kun begrænset videnskabelige undersøgelser af emnet, men ligesom den generelle levealder stiger, så sker der samme for mennesker med diverse funktionsnedsættelser. Sådanne undersøgelser skal dog ses i lyset af tidsperspektivet, da det nødvendigvis må afdækkes over en lang årrække for at give et retvisende billede af udviklingen.

Figur 5: Alderssammensætning på borgere, hvor Kalundborg Kommune er betalingskommune

Note: Opgjort som andel af borgere visiteret til hjælp efter SEL 85, 85/ABL 105, 107 og 108 ud af den samlede sagsmængde på de pågældende paragraffer.

Ud fra ovenstående data, er det ikke umiddelbart muligt at identificere nogen entydig udvikling i alderssammensætningen i Kalundborg Kommune. Dette skal dog også ses i lyset af den korte tidsperiode (2015-2020), der afdækkes i denne gennemgang. Det må dog antages, at den udvikling, der ses på landsplan også vil slå igennem i Kalundborg Kommune.

4.3.1 Delkonklusion

Der kan ikke entydigt genfindes en stigning i alderssammensætningen i Kalundborg Kommune, men dette skal bl.a. ses i lyset af den relativt korte periode (i denne sammenhæng), der gennemgås i denne analyse. Det må antages, at den udvikling, der ses på landsplan også vil kunne genfindes i Kalundborg Kommune.

4.4 Reforme på beskæftigelsesområdet bidrager til aktivitetsstigningen

KL-undersøgelsen viser, at antallet af modtagere af bostøtte, som samtidig modtager kontanthjælp mv. steg med ca. 3.700 fra 2015 til 2018 på landsplan. Samtidig er antallet af borgere, der modtager førtidspension nogenlunde stabilt. Ift. botilbud ses ikke i samme grad denne udvikling. Samlet set er antallet af indsatsmodtagere der modtager kontanthjælp stedet med 36 pct.

Udviklingen vurderes at hænge sammen med reformer på beskæftigelsesområdet, der har sigtet mod at inkludere flere på arbejdsmarkedet, hvilket medfører at flere får behov for en social indsats.

Nedenfor ses en opgørelse af forsørgelsesgrundlaget for borgere, der modtager hjælp efter SEL §§ 85, 85/ABL 105, 107 og 108 (og hvor Kalundborg Kommune er betalingskommune). I 2015 udgør modtagere af førtidspension den største andel, svarende til 70 procent af den samlede sagsmængde. I 2021 er det faldet til 57 procent af den samlede sagsmængde.

Tabel 4: Fordeling af borgere på forsørgelsesgrundlag i tilfælde, hvor Kalundborg Kommune er betalingskommune (år 2015)

Indsats	Førtidspension		Kontanthjælp/særlig uddannelseshjælp		Lønmodtager		SU		Fleksydelse/revallidering		Dagpenge		Folkepensionist	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
§85 støtte i eget hjem	318	45%	85	12%	8	1%	7	1%	33	5%	3	0%	26	4%
§107 Midlertidige botilbud	61	9%	20	3%	1	0%	1	0%	8	1%	3	0%	1	0%
§108 Længerevarende botilbud	53	7%	2	0%	0	0%	1	0%	0	0%	0	0%	12	2%
ABL105 og §85/§83	61	9%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	4	1%

Opgjort pr. 31. december 2015

I år 2021 udgør modtagere af førtidspension stadig den største andel, men der er sket et væsentlig fald siden 2021 (Bemærk af faldet i totale antal sager blot udgør 26, men forholdsmæssigt er faldet større, da der er kommet flere borgere til totalt set).

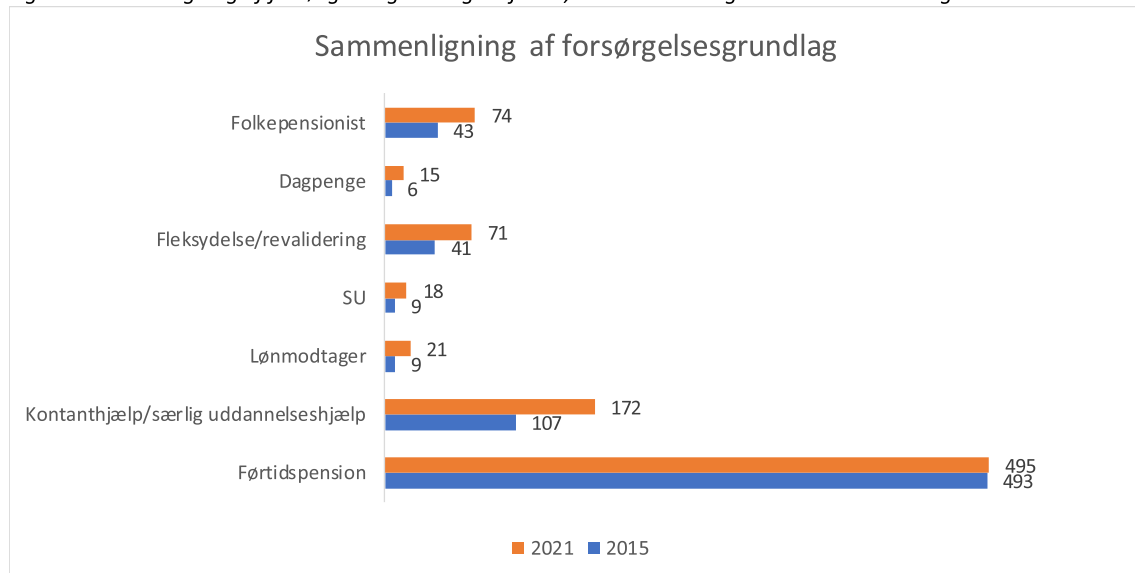
Tabel 5: Fordeling af borgere på forsørgelsesgrundlag i tilfælde, hvor Kalundborg Kommune er betalingskommune (år 2021)

Indsats	Førtidspension		Kontanthjælp/særlig uddannelseshjælp		Lønmodtager		SU		Fleksydelse/revalidering		Dagpenge		Folkepensionist	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
§85 støtte i eget hjem	292	34%	126	15%	18	2%	11	1%	62	7%	13	2%	46	5%
§107 Midlertidige botilbud	51	6%	42	5%	3	0%	7	1%	8	1%	2	0%	2	0%
§108 Længerevarende botilbud	73	8%	4	0%	0	0%	0	0%	1	0%	0	0%	12	1%
ABL105 og §85/§83	79	9%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	14	2%

Opgjort pr. 22. april 2021

Den største ændring fra 2015 til 2021 er umiddelbart udvikling i borgere, der modtager kontanthjælp eller særlig uddannelsesstøtte, der er steget fra 107 sager i 2015 til 172 sager i 2021 jf. Figur 6. Dog ses der generelt en stigning i det totale antal sager på alle andre ydelsestyper undtagen førtidspension.

Figur 6: Sammenligning af forsørgelsesgrundlag i tilfælde, hvor Kalundborg Kommune er betalingskommune

4.4.1 Delkonklusion

I lighed med KL-undersøgelsen genfindes en stigning i andelen af sager, hvor borgeren modtager kontanthjælp/særlig uddannelseshjælp. Faktisk kan der i perioden ses der en stigning i det totale antal sager på alle andre ydelsestyper undtagen førtidspension.

5 Tværgående analyse

I tillæg til analysen, der er gennemført med udgangspunkt i KL-undersøgelsen, har vi foretaget en bredere analyse af økonomistyringen og processer, der har betydning for voksenspecialenhedens fagområde.

5.1 Sagsgennemgang og deltagelse i visitationsmøde

Med henblik på at vurderes, om Kalundborg Kommune løbende har taget skyldige hensyn såvel fagligt som økonomisk har vi foretaget en sagsgennemgang, hvor vi har gennemgået de processer og sagsbehandlingskridt, som er væsentlige for afgørelse om og eventuelt bevilling.

Der er bl.a. fokuseret på:

- Bevillingsgrundlaget
- Vurdering af alternative tilbud
- Opfølgning på progression og placering
- Vurdering af mulighed for mindre indgribende tilbud

Vi har udover en konkret sagsgennemgang deltaget i visitationsmøde med henblik på en vurdering af den aktuelle bevillingspraksis. Formålet med deltagelse var at undersøge sagsbehandlernes faglige overvejelser, visitationsprocessen og vurdere de faglige såvel som økonomiske hensyn der tages på sagerne. Visitationsmødet har med andre ord givet os et indblik i den aktuelle bevillingspraksis.

Der er gennemgået sager fra perioden 2015-2021. Vi har i sagsgennemgangen fokuseret på botilbud (SEL §§ 107 og 108). Vi har i alt gennemgået 6 sager.

Der er i sagsgennemgangen taget hensyn til de særlige forhold der gælder for det specifikke paragrafområde, herunder formål, målgruppe mv.

5.1.1 Sagsgennemgang botilbud

Sagsgennemgangen har vist, at sagsbehandlingen i alt væsentlighed efterlever de gældende regler og retningslinjer og at der løbende er foretaget opfølgning. Samtidigt er det vores vurdering, at kommunen løbende følger området tæt, og udfordrer såvel de faglige som økonomiske rammer indenfor området med henblik på at sikre, at der i videst muligt omfang er overensstemmelse mellem borgerens behov og den faktisk bevilgede hjælp.

Vi har i gennemgangen konstateret, at der som udgangspunkt altid indhentes minimum 2 tilbud, der indgår som grundlag for den endelige afgørelse.

Det er vores vurdering, at kommunen har et skarpt fokus på opfølgningen i sagerne, og at der løbende vurderes hvorvidt der er den forventede progression eller resultat og om borgeren i øvrigt er velplaceret i tilbuddet. Kommunen tager med andre ord såvel faglige som økonomiske hensyn i forbindelse med bevilling og opfølgning på sager om botilbud.

Vi har følgende anbefalinger til Kalundborg Kommune:

- Det fremgår tydeligt, at der er stærkt økonomisk fokus i sagsbehandlingen, når det vælges tilbud. Det er vores anbefaling, at der (i visse tilfælde) kan overvejes, om der i højere grad kan afdækkes alternative tilbud, dvs. at i stedet for at indhente to identiske tilbud i stedet afdækker, om der eksempelvis kan etableres alternative tilbud, eks. i borgerens egen bolig. Det er muligt, at disse tilbud i den første periode vil være dyrere, men det vil potentielt vise sig at være en hensigtsmæssig investering bl.a. i forhold til at fastholde borgerens netværk mv.
- Alle visiterede sager har mål for borgerens udvikling. Det er vores anbefaling, at målene i højere grad gøres målbare, og at der allerede i forbindelse med visitationen tages stilling til på hvilken måde målet skal være opfyldt før end det kan afsluttes. Meget generelle eller "luftige" mål gør det vanskeligt at vurdere, om borgerens behov imødekommes og om der kan iværksættes mindre indgribende foranstaltninger.
- Visiterede sager til midlertidige botilbud eller afklaring bør indeholde en analyse af på hvilken måde borgeren kan forventes ud trappet af den visiterede støtte. Enten til en mindre eller til en mere indgribende støtte. Herunder, om der lokalt i Kalundborg Kommune, er de fornødne tilbud til at understøtte det og om

tilbuddene i tilstrækkelig grad involverer civilsamfundet i løsningen. Frivillige organisationer, foreninger mv. kunne med fordel inddrages i vurderingen.

- Det er endelig vores anbefaling, at der i forbindelse med visitation også sker en analyse af hvilke forhold hos den enkelte der må anses for at være varige livsvilkår og denne analyse formuleres overfor borgeren så der ikke er urealistiske forventninger til den støtte der iværksættes.

5.2 Arbejdsgange, visitationspraksis og procedurer i Voksenspecialenheden

5.2.1 Arbejdsgange

Voksenspecialenheden anvender Sensum som platform for arbejdsgangene på psykiatri og handicapområdet, og disse kan tilgås elektronisk. Systemet afspejler dels lovgivningens minimumskrav, men også de specifikke arbejdsgange og fortolkninger der anvendes som en del af myndighedsarbejdet og sagsbehandlingen. Strukturen følger sagsbehandlingstrinene og lovteksten.

Vi har som led i vores sagsgennemgang gennemgået relevante arbejdsgange og efterprøvet, om sagsbehandlingen i al væsentlig sker i henhold til de vedtagne arbejdsgange.

Det er vores vurdering, at Voksenspecialenheden på alle væsentlige områder har udfærdiget retvisende og handlingsorienterede arbejdsgange, og at anvendelsen heraf bidrager til at sikre lovmedholdelighed. En anvendelse af den elektroniske sagsbehandlingsplatform og de vedtagne sagsbehandlingsskridt sikrer, at man som sagsbehandler kommer igennem alle væsentlige overvejelser og faglige skøn, og at sagerne belyses tilstrækkeligt til at sagen kan afgøres på et retvisende grundlag.

5.2.2 Visitationspraksis og procedurer

Som led i vores vurdering af kommunens visitationspraksis har vi ud over vores årelange kendskab til Voksenspecialenheden deltager i visitationsmøde og haft dialog med teamleder og psykiatrichefen.

Visitationsmødet har vist, at der er skarpt fokus på faglighed og at servicelovens bestemmelse om henholdsvis faglige og økonomiske hensyn i høj grad iagttages. Enheden har trukket en stor del af kompetencen tilbage til ledelsen med henblik på at sikre en vedtagne faglige kvalitet og praksis på området. Herunder også en udvikling og tilbagemelding til de enkelte sagsbehandlere i det omfang der er behov for at belyse sager yderligere, supplere med faglige vurderinger og overvejelser og endelig at sikre, at faglige overvejelser og skøn om behovet for den enkelte borger fremstår klart og tydeligt på den enkelte sag.

Det er vores vurdering, at Voksenspecialenhedens visitationspraksis er særdeles effektiv og sikrer, at såvel de økonomiske som faglige hensyn iagttages.

5.2.3 Kvalitetsstandarder og servicedeclarationer

Voksenspecialenheden har udfærdiget kvalitetsstandarder og servicedeclarationer på alle væsentlige områder og disse er tilgængelige på kommunens hjemmeside. Vi har i vores sagsgennemgang efterprøvet, om den foretagne sagsbehandling er foretaget med de hensyn og den kvalitet der er beskrevet i standarderne.

Standarderne er et udtryk for den aktuelt vedtagne kvalitetsstandard, og har således i enkelte tilfælde ikke kunnet efterprøves på "gamle" sager.

Det er vores vurdering, at Voksenspecialenheden efter de vedtagne kvalitetsstandarder og at disse indgår som led i sagsbehandlingen sammen med konkret og individuelle faglige vurderinger.